

Referat – Møde i Det Grønne Råd d. 25.03.2026 hos Randers Naturcenter

Gudenåvej 20 8920 Randers NV

1) Velkommen

Velkommen til Søren Andersen fra Familielandbruget

2) Godkendelse af referat fra sidste møde

Godkendt

3) Godkendelse af dagsorden til dette møde

Godkendt

4) Henvendelse fra Christian Halgreen (DN) vedr. prioritering af sager af og adgang til naturen

Adgangssager er nedprioriteret, og vi når ikke rigtig til dem i øjeblikket.

Beskyttelse af jagttårne i vådområderne ned til Gudenåen. Der er to sager inde ved RK. Vibe undersøger om der skal tilladelse til.

DN og Friluftsrådet tager fat i politikerne for at undersøge, om det kan passe, at der ligger sager, som ikke bliver håndteret. Hvis politikkerne ikke reagerer, så vil de tage fat i Ankestyrelsen.

Beskyttelsessager §3 bliver håndteret, men bunken reduceres under forudsætning at tilførelsen ikke stiger.

5) Opfølgning på Solveig Sørensens forespørgsel om brinkerne ved Rismøllebækken

Brinkerne falder sammen, og Solveigs kontaktoplysninger gives til Niels Aage, hvis der er projekter, som de lokale kan hjælpe med. Fiskeklubben har kontakt til Niels Aage om at hjælpe i Alling Å.

6) Forplejning

7) Michael Damm og Helle Marie Taastrøm - Udvælgelse af samskabelsesprojekter 2026

Til sidste møde blev tre områder udpeget, og rådets medlemmer blev bedt om at vejlede stemningen for at indgå i samarbejder omkring tre overordnede temaer.

Der var en rigtig god dialog og en masse gode idéer, og forpersonerne for grupperne skrev notater, som kan læses herunder.

Til næste næste møde aftaler vi, hvad vi tager fat på i 2026, og hvordan vi arbejder sammen om det. Vi skal skabe noget sammen som er til glæde for både borgere og foreningerne. Til næste møde medbringes idéer til en økonomisk ramme for indsatserne.

Notater kan læses her:

1. Biodiversitetskortlægning i Randers Fjord og Gudenåen

Hvilke huller har vi. Der er meget viden allerede fra Novana, Screeninger m.v. så på hvilke områder, mangler vi viden.

Og hvilken viden, har vi særligt behov for?

Det kan være

- Arter (bilag IV arter, nøglearter)
- Artsgrupper (Flagermus, padder)
- lokaliteter, potentialer

Kompetencer

Ved Citizen Scienceprojekter indsamles info af borgere uden særlige kompetencer.

Til gengæld kan vi supplere med lokalviden, ejer, beboer, bruger

Kan kompetencerne suppleres af fagfolk- evt i samarbejde med universiter.

Fagfolk kan udpege indikatorarter, som alle lærer at spotte og registrere.

Det er det almene, der betyder mest – selvom det sjældne fanger opmærksomheden.

Værktøjer – kan kompensere noget for manglende viden.

Værktøjer til artsbestemmelse og registrering Arter, DOF-basen

Merlin til fuglebestemmelse

Fund kan verificeres af eksperter

Arrangementer – kampagner/bioblitz bringer eksperter og lægfolk sammen.

Brug erfaringer fra bioblitz ved indvielse af Fussingø

[Bioblitz i DKs første Naturnationalpark Fussingø - Arter](#)

Fokusområder

Gudenåplanen

Udtagning, ændring, genopretning og pleje kan både være behov for og anledning til indsats

2. Mulighed for at foreninger/organisationer kan adoptere kommunale arealer

På workshopen blev der arbejdet med idéen om “adopterede arealer”, hvor kommunale arealer i højere grad bringes i spil gennem lokal involvering, brugsret og naturfremmende tiltag. Nedenfor er de centrale forslag og tanker fra gruppen:

A: Vilde heller

Der arbejdes med etablering af udvalgte “vilde heller”, hvor bestemte arealer dedikeres til at skabe frirum for pressede dyre- og plantearter.

Tanken er at:

- Udpege specifikke arter (fx hare eller agerhøne) som et område målrettes mod
- Tilpasse beplantning og landskabsudformning til arternes naturlige behov
- Begrænse menneskelig forstyrrelse ved kun at give adgang via mindre stier
- Fokuserer på principper som “plant”, “pas/pas på” og evt. kontrolleret udsætning/genindførsel

Formålet er at skabe målrettede levesteder med høj naturværdi.

B. Giv/tag ejerskab

Der foreslås en model, hvor borgere og lokale aktører inviteres til at tage ejerskab over ubrugte eller uudnyttede kommunale arealer – særligt i tilknytning til boligområder.

Elementer i modellen:

- Kommunen udpeger egnede arealer (gerne via et oversigtskort)

- Der afholdes “ejerskabsmøder”, hvor interesserede borgere bidrager med idéer
- Områderne udvikles med fokus på natur, ophold og lokal anvendelse
- Eksempler kan være pilekrat til leg og hulebyggeri, små søer til padder eller rekreative naturområder, mindre naturcykelstier.
- Kommunen kan bidrage til etablering, mens drift og videre udvikling i højere grad forankres lokalt

Formålet er at skabe engagement, lokal forankring og mere varieret natur tæt på borgerne.

Men også natur som skaber værdi helt lokalt, og inviterer til at de lokale benytter den.

C. Regnvandsbassiner som aktive områder

Regnvandsbassiner ses som et stort uudnyttet potentiale i forhold til både natur og rekreativ anvendelse.

Forslagene omfatter:

- At integrere bassinerne bedre i lokalområderne med stier og enkel beplantning
- At øge naturindholdet, fx ved at understøtte padder eller fisk, hvor det er relevant
- At skabe rekreative muligheder, fx ophold, små broer eller aktiviteter som sejlads med fjernstyrede både

Målet er at gøre regnvandsbassiner til attraktive og synlige elementer i lokalområderne fremfor tekniske anlæg uden opholdsværdi.

D. Borgerforeningernes rolle

I de bynære områder og mindre lokalsamfund foreslås det at inddrage borgerforeningerne mere aktivt i udviklingen af grønne arealer.

Muligheder kunne være:

- Etablering af fælles frugtlunde med fx æbletræer og bærbuske til fri afbenyttelse
- Lokale projekter, hvor beboere er med til at definere anvendelsen af arealerne
- Oprettelse af en kommunal udstyrstrailer med have- og plejeredskaber, som kan lånes/bookes af lokale frivillige (“de grønne mænd”)

Formålet er at styrke fællesskab, lokal identitet og vedligehold gennem frivillighed.

E. Egen-initierede adoptioner

Der blev også peget på en model, hvor foreninger og organisationer selv kan byde ind på konkrete arealer.

Dette indebærer:

- At en forening (fx en jagtforening) udarbejder et forslag til anvendelse og drift
- At foreningen – evt. med opbakning fra en hovedorganisation – søger om brugsret til området
- At ansvaret for udvikling og drift i høj grad ligger hos ansøger

Denne model giver mulighed for fagligt funderede projekter med klare formål og langsigtet engagement.

Samlet perspektiv

Fælles for forslagene er et ønske om at aktivere kommunale arealer gennem lokal involvering, øget biodiversitet og nye anvelsesmuligheder. Kombinationen af kommunal understøttelse og lokalt ejerskab vurderes at kunne skabe både stærkere naturkvalitet og større værdi for borgerne.

3. Optælling af guldblommer i Læsten Bakker, ringning af træer og indsats med orkidéengene

Løbende naturovervågning af hot spots i RK f.eks. guldblomme i Læsten Bakker.

- Kan kombineres med en botanisk rundvisning/formidling
- Optælling af blomster/individer
- Der må godt være lidt "uddannelse" i opgaven
- Fokus på hvad for deltagerne ud at det?

Pleje af særlige naturarealer i RK

- Det skal være naturarealer hvor der er særlige arter
- Det skal være naturarealer, hvor der er en mindre udfordring
- Det skal være en afgrænset og uforpligtende opgave
- Der kan udpeges en tovholder
- Det skal være en konkret og fysisk indsats

- Der må godt være lidt "uddannelse" i opgaven
- Fokus på hvad får deltagerne ud af det
- Intro til naturpleje og naturtyper

8) Michael Damm - Implementering af Grøn Trepert

Den grønne omlægningsplan er en plan som beskriver muligheden for at få statstilskud til omlægningen af et areal. Der er ikke en plan for hvor vi skal hen i forhold til natur.

Omlægningsplanen handler i første omgang om at tage arealer ud til natur. Det er frivilligt for lodsejerne, men ikke for kommunen. RK deltager i tre grønne tre-parter. Kommunerne er solidarisk forpligtiget, og alle kommuner skal bidrage. Det der sker nu, er at vi skal i gang med en implementering. Vi starter med Ådalene, og de er taget ud. Hvis vi omlægger hele Randers Fjord, så behøver vi ikke at tage højjorde med i omlægningen.

I Hjerbæk fjord er det nødvendig at tage højjordene med. Mindst muligt jord på højjordene skal tages med og det betyder, at man gerne vil tage de jorde med, hvor vandet løber hurtigst væk.

Skal skovrejsning være en del af restudlægningen? Den del drøftes i år. Kommuneplanen mener også noget om skovrejsning, og kommuneplanen skal understøtte omlægningsplanerne. Denne process skal foregå i 2026 har byrådet besluttet.

Vi orienterer i dette forum om processen, og at skovrejsningen ikke må modarbejde hinanden.

9) Næste møde?

Næste møde afholdes d. 22. juni på Randers Naturcenter

10) Eventuelt